

тисти може да е проекция на съответен инструментализъм или пък да отразява желанията на „другите“ за тяхното санкциониране.

В този смисъл светлината може да заслепява или дори да ослепява, да възпрепятства истинното виждане на същностните послания на субекта, да го представя в по-друг вид, в някакво друго измерение, да провокира преднамерено определени нюанси, сенки, тонове и полутонове, които да дискредитират или фалшифицират истината, и т. н. Следователно **изконният стремеж към светлината и на ромите, и на църковите артисти, „влизането във фокуса“ на интереса, вниманието, одобрението и признанието на публиката (в нейните тотални или конкретно ситуативни измерения), както и избягването на мрака, е някаква обща, смислово валидна характеристика за тях.** Затова и при непосредственото развитие на цирковия спектакъл имаме богатство и динамика на светлинни ефекти, сблъсъци и дистанции на разноцветни светлинни потоци, богатства на спектъра при декорацията на отделните етюди и изпълнения (както поотделно, така и в самата тъкан на всяко едно от тях). Тоест светлинните ефекти с психичното си влияние и въздействие могат да „формулират“ интуитивно и дискретно йерархизацията на човешките емоции и чувства, стремежи и действия, да ги квалифицират възходящо или низходящо в пределите на съответната ситуация и нейната трактовка.

Но онова, което е най-вълнуващо в цирковия спектакъл, е появата на „героя“ в съответния етюд или сюжет. По принцип тя става, особено при „гвоздеа на програмата“, при загасени прожектори и при излизане на героя от мрака или чрез постепенното му осветяване в центъра на арената. Всичко останало е потънало в мълчание, тишина и неосветеност или поне в подсказваща, потайна и загадъчна осветеност. Обстановката нашепва, че ще се случи нещо необичайно, невиждано, непредсказуемо и т. н.

Тук бихме си задали въпроса: А няма ли нещо общо това с митологичната наративност, с мрака на хаоса, на „необладаната и чужда земя“, с „отвъдния свят“ на мрака и тишината, в който сякаш времето и пространството не съществуват? Няма ли нещо общо тук и между светлината като сакрализация на „своя“, „очовечения“ свят, като симптом за внасяне и регулиране на упорядъченост в този свят